

एका महिला बचत गटामार्फत ५ पेक्षा जास्त
अंगणवाडयांना आहार पूरवठा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग,
शासन परिपत्रक क्र. एबावि-२०११/ प्र. क्र. २९४ / का-५
नविन प्रशासन भवन
३ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ५ नोव्हेंबर, २०११.

वाचा :- शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग क्र. एबावि-२००४/प्र.क्र. २३३/का-५, दि. २८.१०.२००५

परिपत्रक :- सध्या महिला बचत गटामार्फत अंगणवाडीतील ३ ते ६ वर्ष वयोगटातील मुलांसाठी गरम ताज्या आहाराचा पूरवठा सुरु आहे. साधारणत: एका बचत गटाला एका अंगणवाडीचे किंवा जास्तीत जास्त ५ अंगणवाडीचे काम देण्यात आले आहे. परंतु शासनाच्या असे निर्दर्शनास आले आहे की, एका बचतगटाला एका अंगणवाडीचे काम दिल्यास लाभार्थ्यांची संख्या कमी असल्यामुळे सदर काम करणे बचत गटाला परवडत नाही. एका मुलामागे बचत गटाला इंधन व मजूरीसाठी फक्त १८ पैसे प्राप्त होत असल्यामुळे, एका अंगणवाडीत साधारणत: ३० मुलांसाठी आहार पुरविल्यास $30 \times 0.18 = ५.४०$ रुपये एवढाच निधी महिलेला दिवसाच्या मजूरीसाठी व इंधनासाठी प्राप्त होतो.

एका बचत गटाला ५ अंगणवाडीपर्यंत, अंगणवाडीचे एकत्रिकरण (clubbing) करून काम देण्यात यावे अशी सूचना यापूर्वी देण्यात आली होती. परंतु ५ अंगणवाडयांचे काम मिळून सुध्दा एका बचत गटाला आहार पूरवठा करणे परवडणार नाही ही बाब वरील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते.

म्हणून पूर्वीच्या अटी शर्ती शिथिल करून महिला बचत गटांना जास्त अंगणवाडयांचे काम दिल्यास त्यांना आहार पूरवठा करणे परवडेल, ह्यादृष्टीने खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत:-

- बचत गटामार्फत आहार पूरवठा करण्यासाठी खालील प्रमाणे अटी शर्ती शिथिल करण्यात येत आहेत.
- १) अंगणवाडीची संख्या : ५ अंगणवाडयांची मर्यादा शिथिल करण्यात येत आहे. ज्या बचत गटांना ५ पेक्षा जास्त अंगणवाडयांना आहार पूरवठा करण्याची इच्छा असेल त्याच्याकडून अर्ज मागविण्यात यावेत. त्यांनी अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे त्यांना अंगणवाडीचे काम देण्यात यावे.
 - २) असे करतांना एका बचत गटाला फक्त त्याच गावाच्या अंगणवाडीला पूरवठा करणे ही अट सुध्दा शिथिल करण्यात येत आहे. म्हणजे शेजारच्या गावातील अंगणवाडीला सुध्दा बचत गट आहार पूरवठा करू शकतो.
 - ३) वरील प्रमाणे बचत गटाची निवड करतांना ग्राम सभेचा ठराव घेणे आवश्यक असणे, सदर अटी शिथिल करण्यात येत आहे. जेणेकरून एका गावाच्या बचत गटाला दुस-या गावाच्या अंगणवाडीलासुध्दा आहार पूरवठा करणे शक्य होईल.

वरील शिथील झालेल्या अटी शर्ती लक्षात घेऊन मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी पुन्हा बचत गटांकडून अर्ज मागवावेत. अर्जात बचत गटांनी खालील बाबी नमूद कराव्यात :-

- i. कोणत्या गावाच्या व किती अंगणवाडीत गरम ताजा आहार पूरवठा करू इच्छितात.
- ii. कोणत्या प्रकारचा आहार पूरवठा करणार आहे?
- iii. ह्यासाठी त्यांची स्वयंपाकाची काय व्यवस्था आहे, स्वयंपाकघराचा पत्ता द्यावा.
- iv. सदर पूरवठा करण्यास त्यांची आर्थिक क्षमता आहे काय?

ज्या गावात महिला बचत गट आहार पुवठा करण्यास तयार किंवा इच्छुक नाही, त्या गावाचे काम इतर जवळपासच्या गावाच्या बचत गटांना वरील प्रमाणे अर्ज मागवून वाटप करण्यात यावे. १ ऑक्टोबर २०११ पासून आहाराचे दर रु. १ ने वाढविण्यात आले आहे. म्हणजे आता रु. ४.९२ प्रति मूल प्रति दिवस वाढीव दर लागू करण्यात आला आहे. बचत गटाकडून अर्ज मागविंताना वरील सुधारीत दराचा उल्लेख करावा. तसेच नवसंजीवन क्षेत्रात यापेक्षाही जास्त दर लागू आहेत, त्या वाढीव दराचा स्पष्टपणे उल्लेख करावा. गॅस सिलेंडर व शेगडी अंगणवाडीत उपलब्ध असल्यास व वापरले जात नसल्यास, तसेच गॅसचा वापर करण्यासाठी बचत गट तयार व इच्छुक असल्यास, गॅस सिलेंडर व शेगडी त्यांच्याकडे वर्ग करण्यात यावे. मात्र दर महिन्याची गॅस खरेदी करण्याची जबाबदारी बचत गटाची राहील.

मजूरीचे दर :- जुन्या रु. ३.९२ च्या दराचे खालीलप्रमाणे वर्गीकरण करण्यात आले होते.

रु. ३.७४ धान्यासाठी व रु. ०.१८ मजूरी व इंधनासाठी

या वर्गीकरणामध्ये आता बदल करण्यात येत आहे. वाढीव दर रु. ४.९२ चे सुधारीत वर्गीकरण खालीलप्रमाणे राहील :-

रु. ४.४२ - धान्य व इतर माल खरेदीसाठी व रु. ०.५० इंधन.व मजूरीसाठी

या सूचनांची अंमलबजावणी त्वरीत करण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(श.पा. वारे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई

मा. मुख्यमंत्रांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. उपमुख्यमंत्रांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा. सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे

महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण

मिशन, नवी मुंबई

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

महालेखापाल, महाराष्ट्र १ {लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा}

मुंबई

महालेखापाल, महाराष्ट्र २ {लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा}

नागपूर

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण) जिल्हा परिषद

सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण, आदिवासी आणि

नागरी आयुक्त महिला व बाल विकास पुणे यांचे मार्फत)

सर्व कार्यासने, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय

निवड नस्ती कार्यासन-५